

# קול הדוד

פנינים יקרים מליקטים מספר קול דודי עה"ת ומועדים מאת הרב"ג רבי דוד פראגער שליט"א  
נשיא דהתאחדות קהילות החרדים בעיר הבירה לונדון יצ"ו

## ל"ג בעומר

**בפרשת ויצא ויקח יעקב אבן וירימה מצבה ויאמר יעקב לאחיו לקטו אבנים ויקחו אבנים ויעשו גל ויאכלו שם על הגל ויקרא לו לבן יגר שהדותא ויעקב קרא לו גלעד ויאמר לבן הגל הזה עד ביני ובינך היום על כן קרא שמו גלעד וגו' (בראשית ל"א מ"ה).**

בספר קדושת לוי כתב דלשון גלעד מרמז דבל"ג בעומר כבר איכא ניצוץ של עד שהוא לשון עדי עדיים או הורד עדיך של מ"ת דחג השבועות ע"ש והנה בענין הקשר שבין יעקב אבינו של פרשה זו לבין רשב"י שבל"ג בעומר הילולא דיליה כתיב תחילת הפרשה שם והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה ומלאכי אלקים עולים ויורדים בו וגו' ובמדרש מובא שהמלאכים תמחו שראו במרכבה העליונה דמות דיוקנו של יעקב השוכב למטה והיו עולים ויורדים לראות שני פנים דומים האלה בשני מקומות נפרדים ומבואר דפני אדם של המרכבה הוא פניו של יעקב בחיר האבות ולגבי רשב"י נאמר בשיר שיסד רבי שמעון לביא המתחיל בר יוחאי נמשחת אשריך וכו' נעשה אדם נאמר בעבורך וכו' שהוא האדם המוחרר שעבורו אמר הקב"ה בתחילת מעשה בראשית נעשה אדם שאחרי שתיקן א"ע במערה במשך י"ג שנה זכה לחזור למדרגת אדם הראשון לפני החטא וא"כ

הראש ובישראל בין עיניכם אף דשניהם נוהגים אצל שניהם י"ל דכל אחד לפי מצותו דישאל אין לו בראשו אלא מצות תפילין שנאמר בה והיו לטוטפות בין עיניכם ע"כ נאמר בו איסור קרחה בין עיניכם וכהנים שיש להם מצות מגבעות על כל ראשם ע"כ נאמר להם איסור קחרה על כל ראשם אצל כל אחד הדגיש בזיון הקרחה כששערו יהיה מקורח ומבזזה כמנהג הגוים במקום המיוחד למצוה.

## וקדשתו כי את לחם אלקיך הוא מקריב קדש יהיה לך כי קדוש אני ה' מקדשכם (כ"א ח').

לכאורה נתינת טעם דמקדשכם אינה מובנת דה"ל כי קדוש אני ה' מקדשו היינו את הכהן דאז מובן למה קדוש יהיה לך כי אני ה' מקדשו ומורה לך בזה שצריך לקדשו והנה לעיל פרשת יתרו כתוב ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש ולא מובן כ"כ מה פירוש התואר שתיאר בו הקב"ה את ישראל לקרותם גוי קדוש וי"ל דעתה שצוה אותם לגבי כהן קדוש יהיה לך ומפרש רש"י נהוג בו קדושה לפתוח ראשון לכל דבר וכו' עי"ז נבין מה היא המעלה שנתן לך הקב"ה כשקרא לך גוי קדוש היינו להיות ג"כ ראשון לכל האומות וזה מה שמסיים כי קדוש אני ה' מקדשכם היינו מקדש את כולכם

## ה' אל משה אמור אל הכהנים ה' ואמרת וגו' (כ"א א').

דרש ה"ד יום ליום יביע אומר ולילה יחיה דעת ע"ש והיינו דאצל בחינת יום צדיקים כל אחד יביע ויגיד לשני שיאמר אצל בחינת לילה שהם הרשעים כל זווה דעת שאומר דעתו לבד וזה מרומז רא דכתיב אמור ואמרת להזהיר גדולים וטנים שמרע"ה הזהיר לגדולים שהם לקטנים דהצדיק אומר לצדיק אחר מה שצריך לדבר ובזה אולי מתפרש גם כן פ"ה מ"ו דאבות כל מחלוקת שהיא שמים סופה להתקיים ושאינה לשם אין סופה להתקיים והיינו דבמחלוקת זמים שהיא מחלוקת של צדיקים איכא חנינה של אמור ואמרת דכל אחד מבעלי קת אומר לזה שכנגדו שגם הוא יפרש תו וע"כ מחלוקתם נמשכת שכל אחד יברי חבירו משא"כ אצל מחלוקת שאינה זמים אין אחד מהם רוצה שגם החולק ד את דעתו דרך את דברי עצמו מחשיב אין המחלוקת יכולה להתקיים דתמיד כל אחד כאילו הוא לבד ואינו שומע דברי גתתו וזו היא מחלוקת קורח וכל עדתו יצו לשמוע דברי משרע"ה ואמרו לא הם שומעים רק דברי עצמם ותו לא.

שניהם בחינת ספירת העשרת יעקב הוא נמצא תפארת המקבל מן הדעת ומשה הוא הדעת עצמו ומובן למה דוקא אצל יעקב אבינו מצוין רמזים לרשב"י כדנ"ל ואולי יש גם רמז לזה בהא דכתיב שם ויקרא לו לבן יגר שהדותא ר"ת י"ש יעקב ש'מעון וביחד עם קרא דהגל' הזה אותיות ל' ג' רמזה תורה ליעקב אבינו ע"ה ולרשב"י בל"ג בעומר

## בשיר שחיבר רבי שמעון לביא בר יוחאי נמשחת אשריך וכו' באות ע' עצי שטים עומדים למודי ה' הם לומדים וכו'.

ויש לכאורה להבין הקשר שבין עצי שטים עומדים לבין למודי ה' והנה בפרשת תרומה לגבי הא דכתיב [שמות כ"ו ט"ו] ועשית את הקרשים למשכן עצי שטים עומדים מפרש רש"י שיהא אורך הקרשים זקוף למעלה בקירות המשכן ולא תעשה הכתלים בקרשים שוכבים להיות רוחב הקרשים לגובה הכתלים קרש על קרש ע"ש

<<<

וברש"י ד"ה והשיאו אותם זה אחד מג' אתים שהיה רבי ישמעאל דורש בתורה שמדברים באדם עצמו וכן ביום מולדת ימי נזרו יביא אותו הוא יביא את עצמו וכן ויקבור אותו בגיא הוא קבר את עצמו וכו' נראה דהא דדוקא בהני תלת כתוב לשון אתים אף דמדבר באדם עצמו ה"ט דרוצה הפסוק להדגיש שיתכן דיכול אדם לגבי הדין להתפלג לשני חלקים וכגון בההיא דהכא שאע"פ שהוא עצמו הקדיש מנכסי עצמו בדיבורו יש לו לדעת דאחרי שהקדיש אינו עוד בעלים עליו והוי כאילו אדם אחר הקדיש ויש לו עון באכלו את הקדש שמשיא אותם היינו את המקדיש עון שמחלל את דיבורו של המקדיש כאילו המקדיש אינו הוא עצמו ובזה יבין חומר הדבר וכן גבי נזיר בשעה שבא להקריב קרבנותיו מיחשב כאילו הוא מביא נזיר אחר שהנזירות שהוא נדר על עצמו בדיבורו הפכה את החלק הרוחני שלו לנזיר

לגבי כהן גדול פסוק י"א דכתיב על כל נפשות מת לא יבא לאביו ולאמו לא יטמא וגו' שם הקדים אביו לאמו ונראה דטעם ההדל פשוט דהנה לעולם אמו ודאי שהיא אמו שהרי ילדתו אבל אביו אינו ודאי כ"כ שהוא אביו אלא רק מדין רוב שרוב בעילות אחר הבעל וע"כ הוחלט שבעל אמו הוא אביו ומש"ה לגבי כהן הדיוט שמצוה לטמאות להם כתוב בדרך זו אף זו לא רק לאמו יטמא אלא אפילו לאביו שאינו ודאי כמו אמו ג"כ יטמא ואילו לגבי כ"ג שאוסר לטמאות להם הוי זו אף זו בדרך הפוכה לא רק לאביו שאינו ודאי כ"כ לא יטמא אלא אפילו לאמו שהיא ודאית ג"כ לא יטמא

## לא יקרחו קרחה בראשם וגו' (כ"א ה').

וברש"י והלא אף ישראל הוזהרו כל כך אלא לפי שנאמר בישראל בין עיניכם יכול לא יהיה חייב על כל הראש וכו' הא דבהנהגה הדגיש כל

להניף את לחמו שלו כהאי תנופה שמעלה ומוריד ומחזיר לארבע רוחות והיינו שמיחד תמיד כל הבריאה הגשמית אל הבורא ב"ה ומקבל ע"ע עול מלכות שמים שלמה דומיא קצת דמה שמתכוין בתיבת אח"ד של ק"ש אז יזכה גם לאחד החסר לו וישלמו לו החמישים

### בהפטרך כל נבלה וטרפה מן העוף ומן הבהמה לא יאכלו הכהנים.

בגמ' מנחות מ"ה. מבואר דהא דמיחד הפסוק איסור זה לכהנים ה"ט דלא תימא כיון דהותר להם מליקה ס"ד דכל נבלה וטרפה מותרת להם קמ"ל וראיתי מקשים הלא כבר כתוב בתורה פרשת משפטים [שמות כ"ב ל'] ובשר בשדה טרפה לא תאכלו לכלב תשליכון אותו ואם איתא דמותר לכהנים לימא קרא ליתנו לכהן אלא ודאי דמזה כבר למדנו דאסור להם והיה נראה דהס"ד של הגמ' דרך נבלה וטרפה שנתנבלה או נטרפה ע"י כהן מותרת להם דומיא דמליקה דרך כהן כשר למלוק אבל הנעשית ביד ישראל פשיטא דאסורה להם ועוד י"ל דמהאי קרא דלכלב תשליכון אותו למידין דאפילו אם מותרת לכהן מ"מ אם יש לו כלב לישראל ויש בידו טרפה או נבלה שיכול ליתנה לכלבו ואין דין קדימה ליתנה לכהן בדפשטות עדיף ליה ליתן לכלבו כיון שמזונותיו עליו.

ו עוד אותו אדם שהיה לפני כ"כ וכאילו נשתנה חלקו הרוחני לאדם אחר גופו הגשמי שלא נשתנה מביא את הנזיר הזה להקריב את קרבנו וכן אחרי שנפטר נעשה בריה חדשה שכולו רוחניות לבד ובשעה שקבר ופזו בגיא נעשה כאילו אדם אחר קובר הגוף של משה.

### שבועתכם תביאו לחם תנופה וגו' (כ"ג י"ז).

אל"ף שבתביאו דגושה והיא האל"ף היחידה שבכל התורה שהיא ה ואולי הטעם משום דלפני כן כתוב וספרתם לכם ממחרת השבת הביאכם וגו' שבע שבתות תמימות תהינה עד ממחרת השבת וגו' דו חמישים יום והקרבנות מנחה חדשה וגו' ולכאורה איכא סתירה דאי שבע שבתות אינו אלא מ"ט יום ולא חמישים יום וע"כ בא אל"ף דגושה להבליט את האל"ף הזה ואת המספר המרומז בו והוא מספר אחד ג דבין החמישים יום האלו יש אחד שהוא לאו דוקא רק שבע שבתות ו עוד יש לומר דאע"ג דכל אחד זוכה לבחינת שבע שבתות מ"מ לא יחד זוכה לבחינת חמישים שעליה מרמז האל"ף דגושה של תביאו תנופה דכדי לזכות לזה צריך שהיה מניף הוא את לחמו כדרך שמניפין הלחם שהם חמץ כמו הלחם שכל אדם אוכל כל ימיו ואם יכול בדעתו

## המשך מעמוד א' - ל"ג בעומר

שבע"פ חלק הנגלה וחלק הסוד ותורה זו שבע"פ זו היא בחינת עצי שטים עומדים דמי שעמל בה עולה ומתגבר ומוחדש אבל תורה שבכתב קביעא וקיימא ובמקדש היו שני כלים המרמזין לכללות התורה הארון והמנורה הארון כנגד תורה שבכתב ובו הלוחות מונחים והן היו שוכבין בארון רמז לתורה שבכתב שהיא בבחינת עצים שוכבין שקביעין וקיימין ולא משתנים במעלה שתורה זו כבר שלמה מתחילת נתינתה לנו מסיני אבל תורה שבע"פ מרומזת במנורה שמדליק ומחדש אורה בכל יום עד שתהא שלהבת עולה מאליה והיא רמז לתורה שבע"פ עצי שטים עומדים ועולין ממטה למעלה ומש"ה המנהג להדליק הדלקות בל"ג בעומר הילולא דרשב"י לזכרון ההדלקה זו של המנורה שרשב"י גילה ספר הזהר שבו עיקר רזי תורה שבע"פ שבה מתעלין כשלהבת למעלות עליונות.

ועוד רמז מצינו בעצי שטים שהיו במשכן שעשה משה שארכו היה שלשים אמות ובו מונחים גם הארון וגם הנמורה שמרמזים לכל התורה כדנ"ל ומהני שלשים אמות עשרים אמה הם היכל ועשר אמות בית קה"ק והמנורה שהיא כנגד תורה שבע"פ היתה בהיכל והארון שהוא כנגד תורה שבכתב היה בקה"ק נמצא דההיכל שבו שוכן המנורה עם התורה שבע"פ מדתו שני שלישים מכל המשכן וכמ"כ הילולא דרשב"י שביום שנסתלק בו גילה באידרא עיקר סודות תורה שבע"פ חל בל"ג בעומר שחל בסוף שני שלישים ממ"ט ימי העומד שבסופם ניתנה כל התורה בכללותה בחג השבועות.

ועוד סמוכין מצינו לביאור הנ"ל דשני הווי"ן שהוסיף ר"ש כשהוא דרש יש אם למקרא מרמזין לתורה שבע"פ שבה שני חלקים חלק הנגלה וחלק הסוד דיום זה של ל"ג בעומר הוא גם יומא דהילולא של הרמ"א שהלכה כמותו שכבר קבע החת"ס בלשון מליצה ובני ישראל יוצאים ביד רמ"א והוא גילה וקבע חלק הנגלה של התורה שעיקרה היא ההלכה והדרך אשר ילכו בה בני"ה והוא נקבר בקראקא שהיא חו"ל דבחינת הנגלה וההלכה של תורה שבע"פ שייכין לגלות ולחו"ל שהוצרכו חכמי ישראל לגזור גזרות ולעשות גדרים כדברי רש"י בפירושו עה"ת פרשת עקב אהא דכתיב [דברים י"א י"ח] ושמעתם את דברי אלה על לבבכם וגו' שפירש רש"י אף לאחר שתגלו היו מצויינים במצות וכו' כדי שלא יהיו לכם חדשים כשתחזרו וכן הוא אומר [ירמיה' ל"א כ'] הציבי לך ציונים וכו' אבל בחינת הסוד לא זה מא"י וגם רשב"י נקבר שם דטומאת ארץ העמים אינה ראויה לבאים בסוד ה' ומש"ה סיים הרעיא מהימנא את האידרא ואמר לרשב"י בהאי אולפנא דילך יפקון מן גלותא ברחמי דבאחרית הימים כשיתגלה לימוד סתרי התורה וישראל יחפצון בו אז בהכרח יגאל אותנו הקב"ה מן הגלות לעסוק בתורה זו בא"י בטרתה דוקא ונצא מן הגלות ברחמים כדי להגדיל תורה ולהאדירה בב"א.

ונראה דיש בציווי התורה שיהיו הקרשים עומדים זה בצד זה רמז לשתי מדות טובות שכדאי לו לאדם ללמוד משם האחת היא שאין אחד מהם עומד למעלה מחבירו והשניה שהקשר כשהוא בעמידה רגלו למטה וראשו למעלה ואילו היו נתונים הקרשים בשכיבה אחד על גבי חבירו לא היה שום רמז להנ"ל ואדרבה כל קרש היה מושכב וגובה ראשו שוה לגובה לרגלו ועוד דהקשר שהוא למטה היה מונח מתחת לזה שלמעלה ממנו וי"ל לפ"ז שהענין המרומז במעמד הקרשים והם עצי שטים עומדים בא רשב"י לגלות ברזי תורה שלימד את ישראל דכל אחד בשוה יכול לזכות בחלקו בסודות התורה שהם למודי ה' ועוד שעל ידם יכול אדם להתעלות ממטה למעלה ולהתקרב להכיר את בוראו ית' יותר ויותר עד שאם יזכה יוכל לבא למדרגת הדבקות כרשב"י וחבריו ותלמידיו.

ומצינו בסוכה דף ו: דפליגי ר"ש ורבנן בהא דכתיב ג' פעמים בתורה בסוכות תשבו וגו' דחכמים ס"ל יש אם למסורת וכתוב בסוכה בסוכה בסוכות שנים מהם חסרים בסוכה ואחד מלא בסוכות וביחד מספרם ארבע אחד לגופיה ונשארו ג' ב' כהלכתן ואחת אפילו טפח ור"ש ס"ל יש אם למקרא ונקראים בסוכות בסוכות בסוכות וביחד הם שש אחד לגופיה ונשארו ד' שלשה כהלכתן ואחד אפילו טפח.

ויצא מזה דההבדל שבין ר"ש לחכמים הוא שני ווי"ן שהם יתירים במקרא על המסורת והם כנגד י"ב לחם הפנים שעל השולחן שבהיכל שתי מערכות בצורה של שני ווי"ן ולהם מרמז האריז"ל כשכתב [בפזמון אומר בשבחין שחיבר לאומרו בסעודת ליל שבת] בשית נהמי לסטר בווי"ן תתקטר וכו' דהני שית נהמי דבכל צד הם כנגד שתי מערכות של לחם הפנים שהיו ששה בכל צד והם קשורים בווי"ן שמונחים בצורה של ווי"ן וי"ל שהם הווי"ן עצמם שהיה ר"ש מוסיף בדרשתו הנ"ל על דרשה של חכמים דאות וי"ו יש בו זכר לאות וי"ו שבשם הוי-ה שהוא תחילת חלק השני שבשם שהחלק הראשון של שם הוי-ה מתחיל באות יו"ד כנגד העליונים והחלק השני מתחיל באות וי"ו כנגד התחתונים וכמו"כ תורה שבכתב שניתנה מן השמים מיד ה' ליד משה שאין לתחתונים רשות לשנות בה אפילו אות אחת היא כנגד העליונים ותורה שבע"פ שניתנה לקבוע לפי דעתם ועמלם והבנתם של חכמי ישראל דכל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש כבר ניתן למשה מסיני כנגד התחתונים וע"כ הני שני ווי"ן שהוסיף רשב"י כנגד תורה שבע"פ הנוספת על תורה שבכתב ומש"ה אמר ר"ש יש אם למקרא שהמקרא הוא בחינת תורה שבע"פ בקריאה לבד ולא בכתיבה והוא נוסף על מסורת שהיא כתובה והיא תורה שבכתב והטעם שהווי"ן הם שנים משום שהם כנגד שני חלקים שיש בתורה